

DANSK-NORSKE MILITÆRSLEKTER HIRSCH OG DERES OPRINNELSE.

Av

Per von Hirsch.

Den nu eksisterende norske slekt von Hirsch kom til Norge i 1681 med daværende secondlöitnant Gert Christoph von Hirsch (1651—1721). Kort tid efter (senest 1683) kom hans nære slektning (bror eller fetter) Hans Christoph von Hirsch til Norge som korporal ved det samme kompani hvor broren (fetteren?) da var premierlöitnant.

Begge disse hadde efterkommere i Norge. Hans Christoph von Hirsch døde som oberstlöitnant, og hans efterkommere på mannsiden døde ut i 3. generasjon. Gert Christoph von Hirsch døde også som oberstlöitnant, og av hans nulevende ca. 50 mannlige efterkommere som bærer slektsnavnene von Hirsch eller Hirsch er ca. 30 bosatt i Norge og ca. 20 bosatt i U. S. A.

Den nu eksisterende danske slekt Hirsch, som blandt sine medlemmer bl. a. har generalmajor Fredrik Georg Henrik Hirsch (1812—1876) og hans sønn genealogen, oberstlöitnant Johan Christian Waldemar Hirsch (1842—1922), har som stamfar regnet sorenskriver i Tune etc. Waldemar Wilhelm Hirsch (1704—1765), og det har vært antatt at han på en eller annen måte stammet fra eller var i slekt med ovennevnte oberstlt. Gert Christoph von Hirsch.

En kort utredning om disse to slekters opprinnelse turde kanskje påregne interesse.

Første gang Gert Christoph v. Hirsch finnes i den danske hærs ruller er i 1676, i en rulle over det daværende oberst Tropps gevorbne dragonregiment. Rullen er dateret $\frac{22}{6}$ 1676, og man finner her Gert Christoph v. Hirsch som fenrik ved livkompaniet. Da rullen er datert i juni 1676, er den formentlig istandbragt mens regimentet lå i leiren i Lyngby. Tidligere lå regimentet i

Wismar. Det var hvervet av generalmajor Hans Walther, formentlig hösten 1675, og da antagelig hvervet i Tyskland. O. Vaupell (Den danske Hærs Historie s. 34) oplyser at der hvervedes 3 regimenter rytteri i Tyskland av Baudissin, Gotfred Rauch og Jacob Geveke, og at der hvervedes 3 regimenter dragoner av general Hans Walther, og oberstene Örtzen og Rantzau. Det angis imidlertid ikke om dragonene også blev hvervet i Tyskland, men formentlig må også disse være hvervet i Tyskland eller Slesvig-Holsten. O. Vaupell angir i bind II s. 587 at general Walther var regimentets sjef fra $\frac{1}{10}$ 1675 til $\frac{11}{8}$ 1676 da oberst Tropp overtok kommandoen. I en mange år senere innsendt ansökning til Kongen angir Gert Christoph v. Hirsch at han har »tjent« fra 1675, og han er da rimeligvis hvervet av general Walther hösten 1675. Andre offisersnavne ved samme regiment, som Michaëlis, Lüders, Lübken og Rathlou skulde tyde på at der var hvervet i Slesvig-Holsten.

Gert Christoph v. Hirsch deltok med sitt regiment i den skånske krig og blev hårdt såret og fanget i slaget ved Fyllebro $\frac{17}{8}$ 1676. Efter å ha sittet i krigsfangenskap i 1 år og 6 uker, blev han $\frac{25}{9}$ 1677 sammen med endel andre krigsfanger innskibet i Dalarö på »Jomfru Elisabeth« for å utveksles. Såsnart han kom tilbake til Köbenhavn, søkte han om å bli »emploieret« påny, og i desember 1677 anbefaltes han til gjeninntagelse i tjenesten av Carl Eugen, hertug av Croy, som da var sjef for 1. Sjællandske nationale infanteriregiment. I desember 1677 eller januar 1678 blev han premierlöitnant reformè ved Prins Christians regiment tilfots, men blev på oberst Tropps ansökning $\frac{14}{2}$ 1678 overført som premierlöitnant til sitt gamle regiment, denne gang ved kaptein Siegfried Rathlous kompani (Krigskollegiets indkomne Sager nr. 182/1678). I januar 1679 var han löitnant i Hans Georg Liewens eskadron og lå da på Rügen. Denne eskadron bestod av et par kompanier av Tropps dragoner, hvoriblandt kaptein Rathlou's. I august s. å. (1679) lå han med kaptein Siegfried Rathlou's kompani innkvartert i Holsten. Hans Christoph von Hirsch sees da å være gefreyder ved brorens (fetterens?) avdeling. (Se rulle dat. Kiel $\frac{28}{8}$ 1679: 2 indkomne breve til Generalkrigskommissariatet 1679, C. Succow og P. Wichmann.) Ved fredsslutningen i november 1679 blev Gert Christoph v. Hirsch »reduceret« (avskjediget), da Liewens dragoner ved reduktionen indlemmedes i Oldenburgske Infanteriregiment, og bodde i det påfølgende $1\frac{1}{2}$ år antagelig i Köbenhavn inntil han $\frac{2}{4}$ 1681 blev utnevnt til secondlöitnant ved Akerhusiske nationale infanteriregiment og reiste til Norge. I årene 1676—1681 hadde han flere barn til dåben i Köbenhavn, ialfald sønnene Siegfried Christoph og Adolph Friedrich, som begge i senere »nationalitetslister« angis at være »Co-

penhagener«. Mens han i 1676—77 satt i svensk krigsfangenskap, bodde hans hustru Elisabeth Sophie von Heese (von Heesen) i Köbenhavn, hvor hun et par ganger sees å ha hevet av mannens gasje. Han var formentlig gift med henne før han kom til Danmark. Om hennes slekt vites intet annet enn at hennes bror Hans Ernst von Heese ^{12/6} 1686 blev fenrik ved Akershusiske nationale infanteriregiment. Han avancerte efterhånden til premierlöitnant og gikk av fra tjenesten i 1716 på grunn av »Alder og Svagelighed«.

Antagelig tilhører hun den på den tid meget utbredte westpfalske adelsslekt v. Heese.

Hvor Gert Christoph von Hirsch og Hans Christoph von Hirsch stammer fra er ikke godt å si. Førstnevntes fornavn skulde tyde på at hans foreldre har vært bosatt i Holsten. Han skrev som regel selv sitt navn »von Hirschen«, og tilfeldigvis viser det sig at en samtidig med samme slektsnavn, fenrik Anthon Adolph von Hirschen (f. ca. 1650) i en skrivelse til Krigskancelliet i 1684 angir sig som »burtig auss Holsten«. Sistnevnte opgir selv å ha vært i dansk krigstjeneste fra 1670. Det kan tenkes at der her kan være en slektskapsforbindelse. (Skrivelse i pakken Supplicationer til Krigskancelliet 1684.)

Oberstlöitnant Johan C. W. Hirsch angir også at mange omstendigheter peker i retning av at Gert Christoph v. Hirsch og Hans Christoph v. Hirsch er födt i Holsten eller Slesvig. Ordentlige undersøkelser er ennå ikke foretatt i Slesvig-Holstenske arkiver, og sådanne undersøkelser kan muligens bringe et resultat. Da både danske og brandenburg-preussiske tropper deltok i Wismars erobring i december 1675, kan det også være en mulighet for at Gert Christoph v. Hirsch oprindelig stod i den brandenburg-preussiske hær da han blev hvervet som fenrik av general Walther. Isåfald er det helt på uvisse hvor i Tyskland han er födt.

Av familienavnet von Hirsch kan man formentlig ikke slutte sig til noget. Riktignok brukte de ovennevnte personer predikatet »von« næsten 100 år før det blev *påbudt* brukt av enhver dansk offiser, og det er også bevislig at de har brukt »von« för den første rangforordning av 1679, og det ligger da nær å trekke den slutning at de må tilhøre en eller annen tysk eller österrisk adelslekt v. Hirsch (hvorav der på den tid eksisterte flere), men man kan ikke helt se bort fra den mulighet at de kan være av en eller annen borgerlig slesvig-holstensk eller tysk slekt, og at de på eget initiativ har tillagt sig et »von«, eller at de kan tilhøre en borgerlig slekt von Hirsch. Det er mitt håp at nærværende artikkel kan forårsake nye opplysninger som kan sette mig på det rette spor.

Den danske officersslekt Hirsch stammer antagelig fra Mi-

chael Hirsch som i sine unge dager var musiker («hofftrompeter») i Prins Christians hoffkapel, ialfall i tiden 1634—1647. I Dr. A. Hammerichs bok: »Musikken ved Christian IV's hoff«, nevnes han flere ganger. Blandt annet nevnes at han sammen med hofftrompeteren Baltzar Zackow var tilforordnet prinsen i dennes unge dager, at disse to en mellemtid, antagelig fra ca. 1628, begav sig i felten hos hertugen av Mecklenburg, og at de blev rekvirert tilbake til prinsens tjeneste da denne holdt bryllup (1634). I tiden 1634 til prinsens död i 1647 deltok Michael Hirsch som hofftrompeter i Prins Christians hoffkapel på Nyköping slott. Om personellet i dette kapel skal der finnes ikke så lite opplysninger i conceptene til Prins Christians brever og i diverse »besoldningsregistre« fra hans hoff.

Efter prinsens död blev M. Hirsch ansatt som hofftrompeter i Kongelig tjeneste $^{16}/_{12}$ 1647, og fikk visstnok avskjed $^{28}/_5$ 1649. Efter hvad Hammerich opplyser, nevnes han siste gang i februar 1655. Antagelig död ca. 1672.

Hans hustru var Else (Elsabe) Nielsdatter Hirsch. Fra $^{12}/_4$ — $^{18}/_8$ 1672 var hun oldfrue på Kronborg slott (se Roedes Seddelregistratur over hofffunktionærer). I 1671 kalles hun i regnskapene »Else Michel Hirsch's« og i 1673 »Else afgangene Michel Hirsch's«, så mannen er antagelig död i mellemtiden. (Se: Hoved-Besoldningsbog i Skatkammeret 1670—1677, og affregningsbog 1671—78 fol 24). Hun blev begravet i Helsingör $^{10}/_{12}$ 1682.

Disse hadde antagelig følgende barn (II. 1—3):

II. Generasjon.

II. 1. Christian Hirsch, födt ca. 1640? Han fikk $^8/_{12}$ 1669 bestalling som hofftrompeter ved det kgl. hoff i Köbenhavn (Se Skatkammerets Bestallingsbog 10 fol. 31). All sansynlighet taler for at de to hofftrompetere Michael Hirsch og Christian Hirsch er far og sönn. I september 1675 sees han å være syk, og har da fått 30 Rd. i reisepenger til Köbenhavn (Ober-Kammer-Junkerens Regnskab 1673—85 bl. 47). Död, antagelig i Köbenhavn, $^{10}/_3$ 1676 (Skatkammerets Afregningsbog 1674—76 fol. 33). Begravet ved Holmens kirke $^{16}/_3$ 1676. Samme dag sees Cordt Trompeter å ha fått til Christian Hirsch Trompeters begravelse 20 Rd. og for »Sölff-Thrompeten« 30 Rd. (Ober-Kammer-Junkerens Regnskab 1673—85 bl. 55).

Han var gift og hadde barn, og hans hustru har formentlig bekjent sig til den romersk katolske religion, idet utdrag av de eldste kirkeböcker for den Romersk-Katolske Menighed i Köbenhavn viser at $^{16}/_7$ 1672 døde et barn av Christian Hirsch, hornbläser, begravet

om aftenen på den tyske kirkegård. (Se Personalhistorisk Tidsskrift 6. I. 7).

II. 2. Catharina Hirsch, (f. ca. 1650?) gift i Kronborg Slottskirke $\frac{16}{5}$ 1669 med löjtnant i Dronningens Livregiment, Georg Heinrich v. Stammitz (födt i Kappenberg i Schlesien). Oberstlöjtnant Johan C. W. Hirsch nevner henne som datter av hofftrompeter Michael Hirsch og hustru. G. H. v. Stammitz blev kaptein ved samme regiment i juli 1675 og lå da i garnison i Nyborg. Følgende episode, hentet fra oberstlöjtnant Johan C. W. Hirsch's verk gir formentlig et godt tidsbillede:

3. Juledag 1675 kom Kaptein Peter Hübertzens Kvinde i Slagsmaal med Kaptein Stammitz Kvinde i deres Stol i Frue Kirke i Nyborg. Derefter gik Kaptein Stammitz Kvinde ud af Kirken og tog til sig nogle, som synes argere end hende selv, den ene var hendes Søster, den anden en Trommeslagers Kvinde, og at de saaledes kom med Beraad i Kirken, holdt de et skammelig Slagsmaal igjen saa Haaret paa dennem hængte nedad Ryggen. Kaptein Hübertzens lille Søn med en Kaarde ved Siden seconderede Moderen og slog med blottede Kaarde lystig derpaa, hvilket alt udi en Hast skete, saa man intet udi den Handel strax kunde foretage eller sætte i Rette.

v. Stammitz døde i Kjøge i januar 1676 og blev begravet der $\frac{20}{1}$ 1676. Når og hvor hustruen døde, og hvilke barn de eventuelt hadde vites ikke.

II. 3. Charlotte Amalie Hirsch (f. ca. 1650?). Ifølge optegnelser, angivelig av D. Travelli, angis hun i 1669 å være »Jomfrupige« ved hoffet i Köbenhavn.

III. Generasjon.

Som formentlige barn av hofftrompeter Christian Hirsch opføres her (III. 1—2):

III. 1. Jens Hirsch, antagelig födt i Köbenhavn ca. 1670. Oberstlöjtnant Johan C. W. Hirsch opfører ham i sitt verk under navnet Jens Christiansen v. Hirsch. I de kilder jeg har undersøkt har jeg imidlertid ikke funnet ham angitt som Jens Christiansen.

Ca. 1700 finner man i Bergen en Jens Hirsch som »oplags-skriver«, en halv-offentlig stilling ved tolletaten der. Han blev suspendert fra denne sin stilling i 1708 av den nye tollforpakter, Johan Garmann, visstnok et ledd i oprydningen efter den forrige toldforpagter, Kammerraad Schreuder. Han søkte i 1709 om å bli herredsfoged i Framlev og Gjern. I ansøkingen anfører han at han først hadde tjent geheimeråd Ahlefeldt i 8 år, og siden Cammerråd Schreuder i Bergen som oplagsskriver. Hvilken av de

på den tid eksisterende geheimeråder Ahlefeldt han har tjent, har det ikke lykkes mig å finne.

Denne Jens Hirsch i Bergen var gift med Anna Sehrs, og disse to hadde $\frac{4}{6}$ 1706 sønnen Christian og $\frac{17}{6}$ 1707 sønnen Jochum Fredrich til dåpen i Nykirken i Bergen. I juli 1708 er hustruen i Köbenhavn, og i en ansökning dat. Fredrichsborg $\frac{23}{7}$ 1708 andrar hun på mannens vegne om at han må få veierstillingen i Bergen »effter dend nu værende gamble Mand Hans Rasmussens Död«, idet der mellem disse var bleven enighet om at Jens Hirsch under Rasmussens sykdom skulde »betiene det (stillingen) for en billig Lön«. Hun blev henvist til å søke magistraten herom. (Rentekammerets Relations og Resolutionsprotokoll fra $\frac{3}{6}$ — $\frac{10}{12}$ 1708).

I desember 1708 søker Anna Hirsch påny til Kongen om en stilling for mannen, denne gang om stillingen som »Accise-Skriver ved Nörre-Ports Accise-Contoir«, også denne gang uten resultat (Rentekammerets Relations og Resolutionsprotokoll).

I 1709 søker Anna Hirsch påny på vegne av sin mann, denne gang om en ledig tollinspektörstilling ved Bergens tollbod. I ansökningen, dat. Köbenhavn $\frac{4}{3}$ 1709, anfører hun at hun og to av barna »nu een rum Tid, fra mit Hiem, her udj dend kongl. Residentz Stad Kiöbenhavn /: icke uden stor Bekostning :/ sig hafver opholdet, for at supplicere« om assistanse for mannen, som med det ene barn fremdeles opholder sig i Norge. Fra Commisær Schavenius (visstnok medlem av den kgl. kommisjon som undersøkte forholdene ved Bergens Tollbod) hadde han fått attest om at han ingen forseelse hadde gjort i sin tjeneste som oplagsskriver.

I desember 1709 er også Jens Hirsch kommet til Kiöbenhavn, og i en ansökning, dat. Kiöbenhavn $\frac{5}{12}$ 1709, søker han om en ledig tollbetjentstilling i Köbenhavn, også denne gang uten resultat.

$\frac{24}{6}$ 1710 finner vi ham som sergeant ved det i mai—juli 1710 i Norge nydannede oberst Krag's nye gevorbene infanteriregiment. Regimentet blev imidlertid oplöst igjen i desember samme år, og Jens Hirsch var da antagelig uten beskjeftigelse til han $\frac{1}{7}$ 1711 blev sergeant ved det Akershusiske nationale infanteriregiment. Ved dette regiment stod han også bare ut året, og blev derefter sergeant ved Stavangerske kompani av Vesterlehnske nationale infanteriregiment. Ved dette kompani tjente han som underoffiser til han $\frac{12}{3}$ 1717 blev secondlöitnant ved samme kompani. Da regimentet $\frac{15}{3}$ 1718 blev utvidet og delt i to regimenter, blev Jens Hirsch premierlöitnant ved 1. (listerske) kompani av 2. (Vestre) Vesterlehnske nationale infanteriregiment, og her stod han til han $\frac{16}{6}$ 1719 døde ved Svinesund (ved den svenske grense syd for Fredrikshald) hvor hans kompani da lå på grensevakt.

Hans hustru Anna Hirsch bodde på den tid med sine 4 barn i Christiania, og i skrivelse av $^{16}/_{12}$ 1719 andrar hun om enkepensjon (indlæg til refererede sager $^{29}/_{12}$ 1719 nr. 2). Her anføres blandt annet at hun sommeren 1719 har sendt inn to lignende ansøkninger, at hun i 1716 ved Karl XII's erobring av Christiania måtte flykte fra byen, og at hun ved den derpå følgende bybrand mistet alt hvad hun eiet. Ved kgl. befaling av $^{21}/_{11}$ 1721 blev hun bevilget 40,— Rd. årlig av den norske Qvæsthuskasse (Krigskancelliets Konzept til kongelig Ekspedisjon 1721 nr. 1198.).

Ved andragende av $^{21}/_{4}$ 1721 der blev referert for kongen $^{5}/_{5}$ 1725, androg hun påny om pensjon. Andragendet anbefales denne gang bl. a. av Konferensråd de Tonsberg som uttaler at han »attesterer Supplicantens store Armod og Fattigdom, som desto mere tröcker hende, som hun, der er kommen av brave Folck, icke kand bruge den Omgangs Maade som andre Fattige, at söge hos medliedende Menniscker den udfordrende Ophold for sig og sine mange smaa Börn, og derfor er hendes Tilstand meget at beklage, og förer hun ellers et meget christeligt Liv og Levnet udj denne hendes jammerfulde og bedrövelige Enckestand«. (Refererede Sager $^{5}/_{5}$ 1725 nr. 4.)

Antagelig ca. 1722 flyttet Anna Hirsch med sine barn til Köbenhavn. I 1728 blev der i Köbenhavn optatt et »Mandtal og Beregning over Familien og Personer i de fra Ildebranden 1728 conserverede Districter«, og »Anna sahl. Hirsch's Officerer Encke« med 4 barn og en pike finnes nevnt i dette manntall som boende i Adelgaden nr. 284 i St. Anna Qvarteers Wester Deel.

Av datteren Christine Marie Hirsch's ansökning til Kongen, datert Köbenhavn $^{18}/_{12}$ 1730, om å få beholde morens pensjon, fremgår at moren var död for kort tid siden (og da antagelig i Köbenhavn), og at hun sökte om pensjon på egne og to umyndige söskens vegne (Indlæg til Krigskancelliets Concepter til Kongelige Ekspeditioner 1732).

Ved morens död i 1730 har således alle 4 barn levet. I en ny ansökning »A Messieurs Directeurs de Hospital de Guerre en Norvegue au Service du Roy à Christiania«, datert Köbenhavn $^{21}/_{8}$ 1731, søker Christine Marie Hirsch, Charlotte Hirsch og Waldemar Hirsch om å få beholde morens pensjon (Indlæg til Krigskancelliets concepter til kgl. Ekspeditioner 1732). En av barna må da være död i tiden 1728— $^{1}/_{4}$ 1731.

Da både oplagsskriver Jens Hirsch's og premierlöitnant Jens Hirsch's hustruer begge het Anna, og oplagsskriveren eller hans familie ikke kan påvises *efter* 1710, og löitnanten og hans familie ikke kan påvises *för* 1710, har det hittil vært antatt at disse personer har vært identiske. På grunn av skriftligheten i fru oplagsskriver Anna Hirsch's og fru löitnant Anna Hirsch's ansøkninger

til Kongen, må man nu anta bevist at disse personer er identiske.

III. 2. Charlotte Amalie Hirsch. Ved ansökning til Kongen, dat. $^{16}/_8$ 1694, ansöker hun om å få de for hoffunksjonærer vanlige »Gnaden Geld« da hun nu skal gifte sig med »Eu. Königl. Majt. gewesenen Laquejen Peter Osthorn«. Hun oppgir da at hun i 7 år har vært »Jungfermædgen« ved Dronningens »Frauenzimmer«, og har fölgelig vært i tjeneste ved hoffet fra 1687. $^{17}/_4$ 1694 blev hun så tilstått 200 Rd. i medgift. (Se Protocol over Kgl. Befalinger og Resolutioner til Assignationskontoret 1692—94, fol. 214 no. 31).

Hun er til mig oppgitt som viet i Kronborg slottskirke $^{22}/_7$ 1694 til herredsfoged i Bjerre og Vinding, Peter Osthorn. Landsarkivet oppgir imidlertid at denne vielse ikke finnes. Sammenhengen kan muligens være den at hun har vært katolik og er blitt viet i slottskirken av en katolsk prest.

IV. Generasjon.

Premierlöitnant Jens Hirsch og hustru Anna vites med sikkerhet å ha hatt følgende barn (IV. 1—5):

IV. 1. Waldemar Wilhelm Hirsch, födt ca. 1704, antagelig i Bergen. I 1728 bodde han sammen med sin mor og sine 3 søskende i Köbenhavn, og ca. 1731 kom han i tjeneste hos geheimeraad Iver Rosenkrantz som kammertjener. Mens han var i denne tjeneste, studerte han jus og underkastet sig $^6/_{12}$ 1737 »privat« dansk juridisk eksamen ved det Juridiske Fakultet ved Köbenhavns Universitet. Attesten lyder:

I allerunderdanigste Følge av H.K.M. Allernaadigste Forordning av 10. Febr. 1736 om Examinibus Juridicis haver Waldemar Hirsch d. 6. December udj dette aar Sisteret sig til Privat Examen ved det Juristiske (sic.) Facultet paa det Kongl. Universitet i Kiöbenhafn, og i samme examine viist sig ey ukyndig i Naturens Lov og i den Danske og Norske saa vel Lov som Rettergang, saaledes övet Extraheret een hannem tilstillet Act, samt saaledes elaboreret Een Stevning et Indlæg og en Dom over een ham forelagt Materie, at hand af Facultetet er befunden icke ubeqvem til at være Procurator ved Under eller Over-Retterne saa vel som til een Justice Betiening ved Under Retterne i Danmark eller Norge, om samme allernaadigst hannem maate betroes, og hand imidlertid ey efterlader med lige Fliid som hidindtil sig i Lov og Rett at öve ligesom hand og med Haandrekning har lovet og forpligtet sig til, aldrig videntend at vige fra Ret og Retferdighed, mindre at raade nogen til ufornöodne Processer, og ey heller med Raad eller i anden Maade at befordre nogen Uretvis Sag eller intention. Til Vitterlighed under Facultatis Juridicæ Seigl og Notari Underskrift.

J. P. Anchersen
h. t.

Kiöbenhaun d. 19. December 1737. Notari Facultatis.
Rigtig Copie af Originalen Testerer
(sign.) W. Hirsch.

Sammenhengen må være den at W. W. Hirsch på grunn av geheimeråd Rosenkrantz's stilling som Universitetets patron har fått anledning til, måske uten om det vanlige, å underkaste sig en »privat« eksamen.

Ved ansökning, datert $24/12$ 1742, søker han om å bli byfoged i Christiania eller sorenskriver i Steege på Möen eller i Nordhordland. På ansökningen er anmerket: »Geheimeraad Rosenkrantz recommenderer Ansögningen siden Suppl. i 8 à 9 Aar har været i hans Lieverie; oc er en Capitains Sön, som har giort god Tieneste i sidste Krig. Suppl. er i sin Tieneste befunden troe, vittig oc vinskibelig og har appliceret sig til Jura, hvorom han ventelig kand producere Attest«. (Se Norske Indlæg $25/1$ 1743, Riksarkivet, Oslo).

W. W. Hirsch har formentlig sluttet sin tjeneste hos geheime-raad Rosenkrantz ca. 1741, idet han ved sönnens daab i mai 1742 angis at være »Kinafarer«.

$25/1$ 1743 fikk han bestalling som sorenskriver i Onsö, Tune, Aabygge og Hvalöene, og denne stilling innehadde han til sin död. Confirmert i embedet $24/3$ 1747. Han bodde i sin sorenskrivertid dels på gården Visur i Borge, dels i Frederikstad, hvor han fra $10/6$ 1757 var rådmann. Död på en tingreise i Enebak $13/6$ 1765, 61 år gammel, og begravet i Fredrikstad $21/5$ s. å.

Gift i Köbenhavn i Vor Frelser's kirke på Christianshavn $18/3$ 1740 med pige Anna Friis Hutfeldt. Han angis da å være kammertjener hos geheimeråd Rosenkrantz. En »Sr. Hutfeldt« nevnes i 1733 som »Hofmester« hos geheimeråd Iver Rosenkrantz's sön i Köbenhavn, og han er formentlig far til Anna Friis Hutfeldt. (Personalh. tidskr. 8. 5, 25). Hun er formentlig også i nær slekt med den sogneprest Jens Friis's enke Anne Jespersd. Hutfeld som $16/10$ 1703 blev gift med eftermannen i embedet, mag. Niels Galthen (Personalh. tidskr. 9. III. 113).

W. W. Hirsch's hustru døde i 1755. 3 sönnner og 2 dötre. (Om skiftet, se skifteprotokoll for Frederikstad nr. 6, fol. 59).

IV. 2. Christine Marie Hirsch, födt ca. 1705, antagelig i Bergen. I årene ca. 1722—1730 bodde hun hos moren i Köbenhavn. I 1731—32 bodde hun visstnok sammen med sin söster (IV. 3) i Köbenhavn. Begge söstre fikk efter ansökning til Kongen (se ovenfor) ved kgl. befaling av $2/1$ 1732 pensjon av den norske Qvæsthuskasse med 20 Rd. årlig hver. (Se Protocol over Krigskancelliets udgangne Sager $2/1$ 1732 nr. 20 og ref. Sager $12/12$ 1731). I 1733 bodde visstnok både hun og sösteren i Slagelse.

Gift ca. 1740 (visstnok i Danmark) med Hans Albrecht Scheffmann. Om ham heter det i skifteprotokollen i 1767 »at hand for over 25 år siden undvigte uden siden om hannem det ringeste har været at fornemme«. Ved de i anledning skiftet

foretagne undersøkelser befantes han bosatt i Kallundborg. Hun døde 1766 hos brorsønnen Friedrich Conrad Hirsch på Visur i Borge, og blev begravet i Borge $^{14}/_8$ s. å. (Om skiftet, se skifteprotokol nr. 5 for Frederikstad fol. 279 b).

IV. 3. Christian Hirsch, døpt i Nykirken i Bergen $^{4}/_8$ 1706. Formentlig død ung.

IV. 4. Jochum Frederich Hirsch, døpt i Nykirken i Bergen $^{17}/_8$ 1707. Formentlig død ung.

IV. 3 eller IV. 4 levet da moren i 1728 bodde i Köbenhavn. Hun angis nemlig da å ha 4 barn.

IV. 5. Charlotte Sophie Hirsch, født ca. 1709, antagelig i Köbenhavn. Hvor hun opholdt sig i årene 1733—1743 vites ikke. $^{14}/_8$ 1743 blev hun »publice absolveret« i Christiania for Sacramentets forsømmelse. Fra ca. 1745 bodde hun i pensjon i Eidsberg. Den i 1732 tilståtte pensjon, 20 Rd. årlig, oppebar hun til sin død. Hun døde på Søndre Hornstvedt i Eidsberg $^{21}/_{10}$ 1787, begravet ved Herlands kirke $^{29}/_{11}$ 1787, 80 år gammel. Skifte blev avsluttet $^{4}/_{12}$ 1789 (se skifteprotokol for Heggen og Fröland nr. 9, fol. $10\frac{1}{2}$ in fine).

V. Generasjon.

Sorenskriver Waldemar Wilhelm Hirsch og Anna Friis Hutfeldt hadde følgende barn (V. 1—5):

V. 1. Anne Cathrine Hirsch, født ca. 1740, antagelig i Köbenhavn. Gift i Frederikstad $^{14}/_2$ 1788 med kjøbmann sammesteds Ole Östensen (Kongebrev).

V. 2. Friderich Conrad Hirsch, født i Köbenhavn $^{9}/_8$ 1742, døpt sammesteds i St. Nicolai kirke $^{16}/_8$ 1742. Foreldrene bodde da i Myntgaden. Han var kjøbmann i Frederikstad, og blev ved farens død 1765 konstituert i sorenskriverembedet. Han var visstnok fremdeles kst. sorenskriver da han døde på Visur i Borge i 1769. Begravet i Borge $^{25}/_8$ 1769.

Gift i Borge $^{9}/_4$ 1767 med Anna Sophie Rested (viet i huset uten trol. og lysing ifølge kgl. res.). Hun er født i Borge 1737, døpt der $^{19}/_2$ 1736, datter av bonde Lars Olsen Borge og Else Catherine Rested. (Om henne se forövrig Norsk Slekthistorisk tidsskrift bind II s. 18).

Ekteparret hadde kun et barn, nemlig sønnen Waldemar Wilhelm Hirsch, født i Fredrikstad $^{9}/_7$ 1767, døpt den $^{21}/_{10}$ s. å. Han døde som stabskaptein i dansk militærtjeneste, og er stamfar til den nu levende danske slekt Hirsch.

V. 3. Iver Christian Hirsch, født ca. 1744, antagelig i Fredrikstad. Han sees konfirmert der $^{20}/_4$ 1760, 16 år gammel. Han var tilstede ved skiftet efter faren i 1765, og hadde

da ingen bestilling. Ved et skifte i 1796 angis hans stilling å være »skriverkarl«, men hans bopel angis ikke. Om han var gift eller etterlot sig barn vites ikke.

V. 4. Birgitte Sophie Hirsch, födt ca. 1745, antagelig i Fredrikstad. Ved farens död i 1765 angis hun å være 20 år gammel. I 1801 levet hun ugift i Borge, og bodde på gården Søndre Huun. Hun ernæret sig visstnok med söm.

V. 5. Jens Andreas Hirsch, födt ca. 1746, antagelig i Frederikstad. Han sees konfirmert i Frederikstad $17/4$ 1761, 14 år gammel. Ved skiftet efter faren i 1765 oppgis han å være 19 år gammel og uten bestilling. Ved fasteren Charlotte Sophie Hirsch's skifte i 1787 nevnes han som klokker og organist i Jarlsberg, og ved et skifte i 1796 nevnes han som »Organist på Grevskabet Jarlsberg hos S. T. Herr Greve Vedel i Norge«. Når han døde, om han var gift og om han i tilfelle hadde barn, vites ikke.

I oberstlöitnant Johan C. W. Hirsch's verk vil man på 16 og 1700 tallet finne en rekke offiserer av navnet Hirsch, som ikke har kunnet henføres til de nu eksisterende danske og norske slekter Hirsch. Disse personer synes iallfall for de flestes vedkommende å stamme fra Slesvig-Holsten. Det viser sig at man i Slesvig og Holsten har en rekke stednavne inneholdende ordet Hirsch, såsom »Brauner Hirsch«, »Grüner Hirsch«, »Spring-Hirsch«, »Springender Hirsch«, »Hirschhof«, »Hirschthal« m. v., og antagelig har de fleste av de ovennevnte offiserer sitt slektsnavn fra et av disse steder. Da det er sannsynlig at Gert Christoph von Hirsch og hans bror (fetter?) Hans Christoph von Hirsch begge er hvervet i Holsten, er det en nokså stor sannsynlighet for at de er i slekt med noen av de andre offiserer Hirsch fra Slesvig-Holsten.

En av disse holstenske offisersslekter stammer fra:

Johan Peter Hirsch, födt ca. 1700, antagelig i Holsten. Han begynte sin militærtjeneste som underfyrverker i holstensk artilleri, utnevntes til fyrverker $9/8$ 1739, karakterisert stykjunker $25/10$ 1747, virkelig stykjunker $4/1$ 1753, karakterisert löitnant $15/12$ 1756, virkelig löitnant $19/7$ 1758 og karakterisert kaptein $17/8$ 1762. Död i Rendsborg $31/8$ 1762 og begravet i Garnisonskirken der $3/6$ s. å. (Neuwerker-Kirchengemeinde). Alder står ikke angitt. Han omtales bl. a. i Mallings: Store og Gode Handler osv.

Gift i Rendsborg $28/5$ 1745 med Jomfru Margaretha Elisabeth Gude, datter av da avdöde Stadt-Secretaire i Rendsborg, Michael Gude.

De hadde $7/6$ 1746 til dåpen i Christkirken i Rendsborg sønnen

Johann Peter Ulrich Hirsch, den senere danske generalmajor.

Kaptein Johan Peter Hirsch er uten tvil født i Holsten, men når han er født og hvem hans foreldre var, har det ikke lyktes mig å finne. Kunde dette konstateres, vil jeg anta at der skulde være en viss sjanse til å få knytte ialfall et par av de tre officersslekter Hirsch nærmere sammen.

Oberst Johan C. W. Hirsch angir i sitt verk bl. a. følgende personer fra Slesvig-Holsten:

Hans Hirsch, sergeant ved kaptein Kurtzlebens kompani av Eggerich Johan Lübbs gevorbne infanteriregiment. (Det sorte Regiment). Han blev i januar 1661 overflyttet til kaptein Knachs kompani av samme regiment (se indleverede Sager februar 1661 nr. 90).

Johan Hirsch, var fenrik i artilleriet i Rendsborg 1670, og døde der som »stykkjunkerlöitnant« $^{12}/_{12}$ 1675.

Johan Hirsch, var i 1678 sergeant i livkompaniet av det såkalte »Preussiske Infanteriregiment« (oberst Pflantz). (Se indleverede Sager $^{22}/_{4}$ 1678 nr. 308).

Johan Conrad Hirsch, født i Skaane ca. 1645. Han tjente i 1677 i Sjælandske Infanteriregiment som underoffiser, og var med hjelpekorpsset til Island hvor han blev såret i hofte. I 1695 ses han å være 50 år gammel (Indkomne breve $^{9}/_{8}$ 1695).

Johan Conrad Hirsch, født ca. 1680, antagelig sønn av ovenstående J. C. Hirsch. Han var før 1706 feldwebel i 2. Danske gevorbne Infanteriregiment i Keiserlig tjeneste i Ungarn og Italien. Avanserte efterhånden til premierlöitnant. Blev i 1715 sendt på hvervning til Frankfurt am Main og kom ikke tilbake. (Refererede Sager $^{7}/_{8}$ 1706, Reg. N. 781/1706, Memorialer $^{27}/_{11}$ 1711, Reg. N. 2287/1711, refererede Sager $^{24}/_{11}$ 1715 § 13, Reg. N. 1837/1715).

Friderich Christian Hirsch, født ca. 1680, visstnok bror av ovennevnte J. C. Hirsch. Tjente ved samme regiment som broren. Blev fenrik $^{16}/_{9}$ 1707 og deserterte i 1708 da regimentet stod i Ungarn.

Jürgen Hirsch var i 1652 musketer ved kaptein Bremers kompani i Glückstadt (Se rulle datert $^{25}/_{9}$ 1652, indl. Sager 1652). Var korporal i livkompaniet av Bremers gevorbne infanteriregiment i 1660 (Se rulle $^{22}/_{12}$ 1660, indl. Sager 1661). Han er formentlig identisk med den Jürgen Hirsch som i 1661 var tambur i major Ernst Reinkings kompani av Johan Bessels infanteriregiment (Se indl. Sager 1661).

Martin Hirsch var tambur i livkompaniet av Johan Otto Bremers gevorbne infanteriregiment. (Se rulle av $^{22}/_{12}$ 1660, indl. Sager 1661).

Martin Hirsch var korporal i Krempes kompani av oberstlöitnant Johan Witmachs slesvig-holstenske nationale infanteriregiment. Han var gift med Barbara — — — og hadde en datter. (Se rulle, indl. sager juli 1675, nr. 510).

Niclas Hirsch var furer i kaptein Duves kompani av nordjyske nationale infanteriregiment (Barthold Bülow). Ved reduksjon i september 1677 forsettes han til oberstlöitnant Neuwerths kompani av samme regiment. (Se indl. Sager 700/1677).

Nicolaus Hirsch var i 1645 fanesmed, d. e. dyrlæge i oberstlöitnant Edings rytterkompani. (Se militære regnsk. 1645, i skaanske krigskomm. regnsk.).

Det er mitt håp at nærværende artikkel vil medføre at mig hittil ukjente opplysninger kan komme frem og supplere og eventuelt beriktige de av mig foran gitte opplysninger om dansk-norske Hirsch'slekter.